

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. III. Sacerdos Religiosus, consitens peccatum luxuriæ, potest per se loquendo alterutram circumstantiam subticere, si verum est, quòd Sacerdos obligetur ad castitatem ex voto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

videbimus) obligationem continentiae ex solo praecepto Ecclesiae esse annexam sacris Ordinibus. Interim communior sententia agnoscit obligationem voti, nisi initiandus positivè nolit vivere.

41. Hinc Bonifacius VIII. cap. unico de Voto & voti redemp. in 6. Praesentis declarandum duximus oraculo sanctionis, illud solum votum debere dici solemne, quantum ad post contractum Matrimonium dirimendum, quod solemnizatum fuerit per susceptionem sacri Ordinis, aut per Professionem expressam vel tacitam, factam alicui de Religiosis, per Sedem Apostolicam approbatis. Reliqua verò vota &c. Ubi Pontifex aequiparat votum solemnizatum per susceptionem sacri Ordinis, & votum solemnizatum per Professionem explicitam vel tacitam, & distinguit à reliquis votis: ergo videtur significare, obligationem continentiae esse annexam Ordinibus sacris ex voto, & non ex sola lege Ecclesiastica, nisi forte in casu supra posito, quando initiandus positivè nolit vivere.

Dico: Et non ex sola lege Ecclesiastica; quia videtur semper intervenire aliqua lex Ecclesiastica, non quasi Ecclesia novum continentiae praeceptum statuatur; sed quia Ecclesia praecipit illud votum emitti propter reverentiam ministerii: adeoque qui nollemittere; hoc ipso peccat contra illud praeceptum, specie distinctum à voto, propter specie distinctum motivum, & teneretur illud peccatum in Confessione specialiter explicare. At verò voto jam emisso, Sacerdos aut alius initiatus sacris Ordinibus, fornicando tantum peccat contra fidelitatem debitam Deo ex voto castitatis, & non contra praeceptum Ecclesiae, quod totaliter implevit; de quo plura suo loco.

Tantum hic obijcio, quod praecedenti Conclusionem obijci: Sicut ex eo, quòd Ecclesia prohibet matrimonium inter consanguineos, variatur species peccati fornicationis; sic etiam ex eo, quòd Ecclesia prohibeat matrimonium Sacerdotibus, ob reverentiam Ordinis sacri, & Religiosis, ob reverentiam status Religiosi, sequitur in utroque circumstantia distincta mutans speciem.

42. Respondet: Ob eundem finem, scilicet, propter fidelitatem Deo servandam, prohibetur matrimonium Sacerdotibus & Religiosis; & si contractum fuerit, dirimitur, ut sic inviolabiliter prorsus votum castitatis observent. Quare illud impedimentum non debuit inducere specialem obligationem ad continentiam servandam, cum jam antea ex voto ad illam tenerentur. Si tamen in casu supra posito Sacerdos non vovisset, tunc equidem teneretur ad continentiam ex vi istius impedimenti, cujus finis quidem principalis deest, scilicet observatio voti; finis tamen minus principalis adest, scilicet eminentia illius status, propter quam solam (etiam secluso omni

voto) potuisset Ecclesia talem prohibitionem facere, sicut patet in aliis impedimentis.

Quia tamen quando votum adest, finis principalis illius voti & praecepti idem est; ideo non censentur inducere distinctam obligationem, in ordine ad vitandos actus venereos; estò praeceptum inducat novam obligationem non contrahendi matrimonium, ut notavi Conclusionem praecedenti; quare obligatio non est in materia castitatis, sed est obligatio reverentiae debita Sacramentis, & forte etiam obligatio iustitiae.

Fateor igitur, eminentiam Ordinis sacri; & eminentiam status Religiosi, fuisse causam aliquam impulsivam; & quasi allicientem voluntatem Ecclesiae ad constituendum impedimentum dirimens: ceterum dico, causam finalem & principalem fuisse, perpetuam & stabilem observantiam voti; quae maxime decet homines in eminentiori statu constitutos; ut sicut praecellunt ceteros dignitate, ita etiam praecellant observantia castitatis & fidelitatis Deo debita. Quod autem hanc vel illam dignitatem praecellant, materiale est; & ideo illae dignitates non diversificant moralem speciem actus sive boni, sive mali. Sicut ergo observantia castitatis in Religioso, non habet moralem bonitatem; specie distinctam à bonitate observantiae castitatis in Sacerdote; ita nec transgressio castitatis in Religioso; habet moralem malitiam, specie distinctam à malitia transgressionis castitatis in Sacerdote.

Quantum ad impedimentum Ecclesiasticum consanguinitatis, ideo illud statuit Ecclesia, ut ostendat ibi esse specialem de fornicatione contra reverentiam debitam consanguineis: quod motivum etiam invenitur in copula fornicaria. Unde dispensatus, ut contrahat matrimonium, non peccat duplici peccato, si antea fornicetur; quia tota malitia deducitur ex prohibitione matrimonii: hanc ergo sublatam per dispensationem, etiam illa tollitur. Secus in nostro casu, ubi fornicatio censetur sacrilega ante omnem prohibitionem Ecclesiae (ut patet) quia est contra votum. Quare dispensatus ad matrimonium, adhuc peccaret peccato sacrilegii, si antea fornicaretur. Sed de his plura alibi.

Impraesentiarum hoc unicum notaverim: votorum in eadem materia multiplicatio impertinens est ad multiplicationem peccatorum, ut patet in illis, qui singulis annis renovant suam Professionem, quos nemo propterea arguit de pluribus sacrilegiis, si contingat ipsos (quod absit) fornicari. Ergo similiter est Religiosus suscipiens Ordinem sacrum, iteratò voveat castitatem & quasi renovet votum sollemne castitatis, non indè debet judicari reus plurium sacrilegiorum, sed unius tantum mortalis sacrilegii, si contingat (quod absit) ipsum fornicari.

Nec obstat; quòd in hoc casu fiat contra

Z z z z

revera-

43. Quare Ecclesia vovet, ut Ordo sacer & Professio Religiosa dirimerent matrimonium.

Ratio in dispensatione consanguinitatis.

Sacerdos dispensatus ad Matrimonium, adhuc peccaret peccato sacrilegii, si fornicaretur.

44. Votorum multiplicatio in eadem materia non multiplicat peccata.

Obicitur diluitur.

reverentiam duplicis status, scilicet status sacerdotalis & Religiosi; quia illa reverentia secluso voto castitatis, non est mortalis, ut patet ex aliis peccatis, quæ etiam sunt contra reverentiam illorum statuum, & tamen inde non contrahunt novam speciem malitiæ mortalis.

45. Ex quo sequitur; satisfacere Sacerdotem non explicando Sacerdotium; sed dicendo, se habere Ordinem sacrum: quia votum annexum cuilibet Ordini sacro ejusdem rationis est; major autem consecratio seu dignitas persona; & per consequens major reverentia ipsi debita, non addunt circumstantiam speciem diversam; sed ad summum aliquam malitiam majorem (et si non notabiliter) intrâ eandem speciem, aut certè malitiam tantùm venialem.

Et verò quis Confessoriorum apprehendit; Sacerdotem, consentientem peccatum fornicationis, commissisq; triplex sacrilegium, unum contra votum annexum Subdiaconatus, secundum contra votum annexum Diaconatus, & tertium contra votum annexum Sacerdotio? Et tamen illa vota tam distincta sunt, quàm votum Ordinis sacri, & votum Professionis Religiosæ.

46. Neque dubium est, quin facilius dispensetur cum Subdiacono vel Diacono, quàm cum Sacerdote: ergo licet facilius dispensetur cum simplici Sacerdote; vel cum simplici Religioso, quàm cum Sacerdote Religioso; inde tamen non arguitur duplex sacrilegium specie aut numero, in fornicatione Sacerdotis Religiosi; sicuti non arguitur in fornicatione Sacerdotis triplex sacrilegium, eò quòd singulis Ordinibus sit annexum votum castitatis.

De cetero (ut finem imponamus huic casui) quòd hætenus dictum est de ipso pœnitente, habente votum vel Professionis Religiosæ, vel Ordinis sacri, idem dicendum est de pœnitente; qui peccavit cum persona sacra; v. g. femina, quæ peccavit cum Sacerdote Religioso, satisfacit dicendo: *Peccavi cum habente votum castitatis.*

Sed dicit aliquis: Petro habenti votum castitatis, ego Paulus consului fornicationem; numquid teneor votum Petri explicare in Confessione? Responso erit

CONCLUSIO IV.

Qui suo consilio causa fuit, ut Petrus, habens votum castitatis, peccaret contra castitatem, teneatur votum istud explicare: secus, si tantùm indirectè illud

peccatum voluerit; v. g. si Paulus præviderit, quòd ex sua actione Petrus acciperet occasionem peccandi contra castitatem, ipse tamen id non intenderit.

Scandalum aliud est directum, quando directè intenditur ruina proximi: aliud indirectum, dum quidem ruina non intenditur, cognoscitur tamen probabiliter consequenda. Aliqui subdividunt scandalum directum in illud, quòd committitur intendendo peccatum alterius, quatenus hoc ipsi malum est: & in illud, quòd committitur intendendo peccatum alterius, non quatenus hoc ipsi malum est, sed quatenus habet rationem aliquam delectabilis aut utilis. Sed prius videtur potius esse peccatum odii proximi, quàm scandali. Hoc supposito, & omisissis aliis difficultatibus, de quibus hic non est locus disputandi:

Quæritur; an peccatum scandalum contrahat malitiam illius peccati; ad quòd proximus inducitur; & per consequens, utrùm in Confessione species illius peccati sit explicanda? Nonnulli existimant tam scandalum directum, quàm indirectum, contrahere malitiam illius peccati, ad quòd proximus inducitur; & per consequens, in Confessione speciem illius peccati esse explicandam, nostra Conclusio distinguit.

Ut autem incipiamus ab eo, quòd communius & verius est, id est, à prima parte; Ratio ejus à priori est: quia affectus efficax contrahit omnem malitiam; quæ est in objecto: ergo consilium seu persuasio fornicationis sacrilegæ contrahit malitiam sacrilegæ; ergo qui consilio vel persuasione causa fuit, ut alius, habens votum castitatis, peccaret contra castitatem, tenetur votum istud in Confessione explicare, dicendo: *Consilio sui causâ fornicationis sacrilegæ; & non satisfacit, si tantùm dicat: Fui causâ fornicationis; vel: Fui causâ peccati mortalis,* non exprimendo, nequidem malitiam specificam fornicationis.

Antecedens ab omnibus admittitur: vel enim affectus efficax nullam malitiam contrahit (quòd liquidè constat esse falsum) vel omnem contrahit; quia non est ratio, cur potius hanc contrahat, quàm illam: siquidem affectus efficax, quantum est in se, ponit opus à parte rei; ergo necessariò vult virtualiter & interpretativè omnes circumstantias illius, & omnem malitiam quam hic & nunc habet objectum, sive aliqua per mentem præscindatur, sive non. E contra verò, cum simplex complacentia, seu delectatio morosa, non versetur circa opus externum, ut finem & terminum ejus, sed solum circa opus externum, ut pro-

ponitur per in objecto illa rationis, & ne lam, vel solam. Quòd si nibus sit delectas illas; per consequens explicare in C

Ergo consilium sacrilegæ contrahit malitiam non. Consequens, consilium non magis potius ipso actu exteri. Et idem est de repperitur in actu

Igitur hoc ipse præceptum naturalium constitutum illius speciei; & tur in ratione peccati illius v. g. jejuniium non possit esse præceptum; tamen, ne habeatur nis sui præcepti quo obligat fultat etiam in bendi affectum cepti; sive ob consilio, mand

lationem sui pr Si inferas: E ratio sine causa, peccat contra ju do totum; non quia est causa, Quòd verò dic ejusdem ad se ip nemo se lædere ut nemo in seip inferendo sibi d men repugnat a in seipsum, & complacendo s alter sibi infera consulti alteri, adum justitiæ.

Dicit fortè detur usurario illud: scienti è tali casu usur stitiam; conse quia revera non ralis donationi Respondet: adhuc posset m tia usurarii, q nationem; & tem tamquam